

Bácsmegeyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., negyedévre 3 kor.
Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegeyei Függetlenségi és
48-as Párt” megbízásából:

FALCIONE LAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Zsebpolitika.

Amikor látja az ember azt a fanatikus buzgóságot, az „elkeseredés elszántságá"-nak azt a vehemens szilajságát, amellyel a Tisza István gróf vezérlete alatt álló gárda — Vojnits báró és a többi pretoriánus — az általános, egyenlő választójog és a titkos szavazás ellen küzd; ha hallja az ember azt a vészkiáltást, amellyel alarmirozzák az országot, hogy: „Pusztulás fenyegeti a magyar fajt”, akkor önkéntelenül is azt a kérdést intézi magához mindenki: „Ugyan mi vezetheti ezeket az urakat?” Hogyan lettek egyszerre olyan nagy hazafiak éppen ők, akik arról ismeretesek, hogy gyilkos ellenségei a nemzeti irányzatnak, amelyet „részeg illúzióknak” és „buta frázisnak” szoktak nevezni?

Csakugyan a magyarság fensőbb-ségét, vezető szerepét, államalkotó és államfentartó mivoltának integritását akarják megvédelmezni? Csakugyan attól tartanak és komolyan hiszik, hogy a nemzetközi szociálisták és a magyarfalo nemzetiségek, az úgynevezett „felforgató elemek” kezébe kerülhet itt az alkotmányos közhatalom s felfordul a jogrend és az állam elveszíti magyar nemzeti jellegét? S ez a honfiúi aggodalom hajtja őket, hogy elébe vessék magukat a fenyegető áradatnak s önfeláldozó és elszánt ellenállás nélkül ne engedjék letiportatni a magyarság hagyományos jogait és az ezer éves magyar állam létfeltételeit? ... Nemzeti hősk-e hát ezek az urak? ... Vagy önző farizeusok és színjátzó képmutatók csupán? ...

A megfejtés nagyon könnyű. Csak nyitott szemmel szét kell nézni és józan ésszel meg kell vizsgálni az állapotokat és az esélyeket.

A nemzetközi szociálistáktól félnek? „Risum teneatis!” Hiszen az egész országban alig van százezer nemzetközi szociálista; s azok is ezer helyen szétszórtan laknak s a választásoknál, a maguk erejéből, többséget talán egyetlen kerületben se tudnának összehozni. Legfőleg paktum útján szerezhetnének néhány mandátumot. Egyáltalában a nemzetközi szociálista mozgalom nálunk még csecsemő korszakát éli;

számszerűleg még nem félelmes; nincs erős gyökere a közönségben s amennyi vanis, az is meggyöngül, mihelyt „jogot és kenyeret” adnak a népnek. Csak ha az állapotok ilyen túrhetetlenek maradnának, amilyenek ma; más szóval: ha a Tiszák és a Vojnitsok sokáig uralkodnának ezen a szegény országon, akkor erősödhetnének meg a szociálisták félelmesebb arányokban; mert annak éltető talaja az *elnyomatás*, a *nyomor* és a *szenvedés*. Egyébként pedig idejét multa dolog a szociálisták hazafiatlanságát hántorgatni, amikor éppen most Aradon külsőleg is megmutatták, hogy ők is a nemzeti irányzat hívei közé tartoznak.

Ami pedig a *nemzetiségeket* illeti, ebben a gondolat-körben tulajdonképpen csak az *oláhok* és a *tótok* szerepelhetnek; mert a többiek nem lanknak együtt olyan nagy tömegekben, hogy egész választó kerületeket dominálhassanak és nem is mindnyájan magyar-ellenesek; sőt sokan vannak köztük kifogástalan jó hazafiak. Az oláhok és tótok pedig annyira kulturátlanak, hogy ha a választójogot az írás-olvasáshoz kötik, száz közül egy is alig jut be a választók közé. Ha aztán még a választó kerületeket is okszerűen osztják be, úgy, hogy megszüntetik például az olyan abszurdumokat, hogy a hatvanezer lakost magában foglaló Hódmezővásárhelynek csak egy képviselője van, míg akárhány két-háromezer lakosú oláh vagy tót városka is szintén egy képviselőt küld az ország tanácsába; egyszóval, ha a magyarságnak a kerületi beosztásnál megadják azt, ami számánál, a közterhekben való részesedésénél és értelmiségénél fogva jogosan megilleti, akkor az általános választójog nemhogy a magyarellenes nemzetiségi kerületek, hanem inkább a magyar kerületek számát szaporítaná.

A *nemzetiségi mumus* tehát éppen olyan *nevetséges aggrém*, vagy *közönséges madárijesztő*, mint a milyen a *szociálista-mumus*. — Hanem hát — „*másutt van a kutya eltemetve*.”

Tiszák nem a hazájukat és nemzetüket, hanem a *hatalmukat* féltik; azt a hatalmat, amely ma még mindig

— valljuk meg — monopoliumát képezi a mágnásoknak és egyéb nagy uraknak. Nem magát a szoros értelemben vett *hivatalos hatalmat* értjük; noha az is édes és kapós; de az igazi nagyúr hivatalos hatalom nélkül is nagyúr a kerek világon mindenütt, még a legdemokratikusabb országokban is. Legfőleg a *parcenük*, az *ujdonsült bárók* és a *zsarnokságra* hajlandó lelkek ragaszkodnak a hivatalos hatalomhoz, mert az módot ad nekik *kényúri passziók* kielégítésére. Hanem amit Tiszák — a nem talmi mágnások — féltenek a népuralomtól, az a *törvényhozói hatalom*, amely ma részint közvetlenül, részint kreaturáik és kiarendált zsoldosaik révén az ő kezükben van és képessé teszi őket *jogtalan anyagi érdekeik* megvédelmezésére, az ország többi lakosainak rovására.

A sok nyomós argumentum közül csak két dologra mutatunk itt rá; amelyek azonban alkalmasak arra, hogy kinyissák a szeméit a *kisgazdáknak* és a többi *adófizető kis polgároknak*.

Az egyik a *kataszter*, amely a földadó alapját képezi. Mindenki tudja, hogy ez a legigazságtalanabb munkálat, ami valaha készült. A *nagy uradalmak* földjeit jóval alacsonyabbra osztályozták, mint ahogy igazság szerint kellett volna; kárpótlásul aztán rendszerint a *kisgazdák* földjeit helyezték a kelletténél magasabb osztályba; s így a teher az *erősebb* vállakról a *gyöngébb* vállakra csuszott át. Évtizedek óta folyton sürgetik ennek az igazságtalanságnak a megszüntetését; de annak sikeresen útját állotta a nagy uradalmak szolidáris ellenállása. Jól tudják azonban Tiszák, hogy az általános szavazati jogból és a titkos választásból keletkező *népparlament* ezt a dolgot sietve reparálná; ami nagy anyagi kárára lenne az uradalmaknak; már csak *ezért is ellenzik* tehát a népparlamentet.

A másik titkos ok a — *progresszív adózástól* való félelem. A progresszív adózás lényege az, hogy mindenki *valódi ereje arányában* viselje a közterheket. Látszat szerint ma is így van; de a mai állapot tulajdonképpen az *aránylagos teherviselés* elvének a meghami-

sítása. Az aránylagos teherviselés ugyanis nem abban áll, hogy egyforma legyen a *kivétési kulcs*; hanem abban, hogy aki többet bír, többet fizessen annál, mint amennyi egyenlő kulcs szerint rá esnék. Például: akinek 50 ezer korona évi jövedelme van, az, ha szükséges, fizethet 20 percent — 10 ezer korona — adót, mert még mindig marad 40 ezer koronája, amiből könnyen, nélkülözések nélkül megélhet; de ha valakinek csak kétezer korona az évi jövedelme s abból elvisz az állam szintén 20 percentet — 400 koronát — az már nemcsak érzékenyen megszenved, de talán meg is nyomorogja ezt a megterhelést. Az igazság tehát az volna, hogy amikor az 50 ezer koronás jövedelmű adófizető 20 percentet fizet, akkor a kétezer koronás jövedelmű ne fizessen többet — mondjuk — 5 percentnél.

Ilyenféle a progresszív adózás; s ez az, amit a *mai parlamenti rendszer mellett nálunk soha be nem hoznak*; amit azonban a *népparlament*, ha nem is egyszerre, de successive, fokozatosan *mindenesetre be fog hozni*.

Ime, ez az *igazi oka* annak, hogy Tiszáék olyan nagy veszedelmet látnak az általános, egyenlő, titkos szavazati jogban. Nem hazafias, nem nemzeti, hanem közönséges *szébpolitika* tehát az, amit ők folytatnak s amivel be akarják csapni az országot.

Mennyivel bölcsőbbek voltak nagy elődök 1848-ban, akik *önként* fölszabadították a többégységet, nem várták be az *erőszakos erupciókat*, mikor látták, hogy a korszellem a fölszabadítást parancsolja. Negyvennyolcban azonban nem volt idő befejezni a nagy művet: *a jogegyenlőséget és az egyenlő teherviselést* elvileg kimondottak ugyan, de gyakorlatilag még most — hatvanhárom év múlva — sincs az a *magyar teljeségében* megvalósítva.

Am az idő lassan halad ugyan, de folyton halad s magával hurcolja és megérleli az *eszméket és igazságokat*. Hasztalan ágálnak tehát Tiszáék és a *szébpolitika* önző hívei: az eszmék immár itt vannak, az ajtó előtt állanak és nem lehet tőlük megtagadni a bebocsátást. S ez eszmék a maguk ellenállhatatlan erejével magukkal hozzák azokat a nagy *változásokat* is, melyektől Tiszáék riadoznak.

Nem csupán mi követeljük immár az általános, egyenlő és titkos választójogot és annak természetes konzekvenciáit, hanem követeli a *korszellem*, amely meghozta a *népjogok hajnatát*.

„Nem azért virrad, mert a kakas kukorékol; hanem a kakas azért kukorékol, mert — virrad.“

Az aradi zászlóbontás.

Az általános, egyenlő és titkos választójogi mozgalomnak — amelynek Justh Gyula a zászlótartója s a függetlenségi és 48-as anyapárt a harcosserege — első momentuma vasárnap ment végbe Aradon. Justh Gyula egyenesen az oroszlan barlangját kereste föl, amikor Aradra ment, mert tudvalevőleg Aradnak Tisza István gróf, a népparlament legnagyobb ellensége a képviselője az Országházban.

Örömmel jelentjük, hogy a bátor vállalkozás fényesen sikerült; s ha a nagyszabásúnak ígérkező mozgalom továbbra is ilyen eredményel jár, akkor az országos közvélemény nagy-szerű manifesztációjának leszünk szemtanúi.

Az aradi zászlóbontásról a következő rövid tudósítást közöljük:

Justh Gyula s vezérkarának tagjai közül Batthyány Tivadar gróf, Ábrahám Dezső Bakonyi Samu, Beck Lajos, Benedek János, Bikády Antal, Eitner Zsigmond, Jackó Pál, Justh János, Kun Béla, Mádi Kovács János, Papp Elek és Vertán Etele képviselők vasárnap délután érkeztek Aradra. Fogadtatásuk tündetően impozáns volt. A szociállisták is nemzeti zászlók alatt és nemzeti színű kokárdákkal vonultak ki; tanubizonyosságul annak, hogy az ő szívében is él a hazafiúi és nemzeti érzés. Messze országgrészek küldöttek követségeket s nagy küldöttséggel vettek részt az országos liga és a szociáldemokrata párt is. A nagyikindai szerbek *Jaksics* Milután és dr. *Jaksics* Márkó vezetésével tisztelgésre járultak Justh Gyula elé. Üdvözlő táviratok sok helyről érkeztek; a többek között a zombori függetlenségi és 48-as párttól és a Választásjog Szövetségének zombori fiókjától is.

Hatezer ember gyült össze a Szabadság téren. *Mülek* Lajos közjegyző elnökölt.

Batthyány Tivadar gróf volt az első szónok. Gunyosan jósolta, hogy egyes sajtóorgánmok mennyire lekicsinylik majd az aradi gyűlést és konstataálta, hogy a gyűlésen nemcsak impozáns számmal vettek részt, de jelen van ezen a társadalom színe-java, a legkülönbözőbb foglalkozási ágak, amelyek a választójog kivívására tömörültek. A munkapártot kritizálta, amelynek programja volt a radikális választójog, de Tisza István gróf különböző pártállásuakból megszervezte a választójog ellenzékét. Hangsúlyozza, hogy a választójog kérdésében, ebben az egy kérdésben, akik egyetértenek: kötelességük egymást támogatni.

Beszéde végén felhívja a nagygyűlést a vállvetett küzdelemre s határozatot kér: mondja ki a nagygyűlés, hogy a képviselőházhoz az általános egyenlő titkos választójog feliratot intéz s egyben megalakítja a választójog aradi fiókját.

Sok taps, még több éljenzés tarkította Batthyány gróf beszédét.

Halljuk Justh Gyulát! — harsogott a nagygyűlés. Beszéde bevezető részében Justh, a függetlenségi párt elnöke hódolt az aradi tizenhárom emlékének s hirdette, hogy a megdicsőültek szelleme megnyugvással tekint a mozgalomra, amelynek célja szembeszálni a reakcióval s Magyarországot végre-valahára a demokratikus fejlődés útjára terelni. Keményen bírálja a mai választási rendszert, amely mellett nem nyilvánulhat a nép igaz akarata. Bírálta a reakció lovagjait, akik azt hirdetik, hogy a választójog radikális megoldásával megszűnik a magyar faj szupremáciája. Ezzel szemben idézi, hogy Irányi Dániel és Mocsáry Lajos az egyenlő, általános titkos választójogot követelték s csak legutóbb kezdték elhomályosítani a függetlenségi pártnak ezt a törekvését. Erős szatírával ostromozta aztán Andrássy plurális „szörnyszülöttjét“ s az adatok sorakoztatásával igazolta, hogy a magyar faj szupremáciáját a radikális reform nemhogy nem veszélyezteti, de biztosítja. Meggyőződése szerint a magyar faj szupremáciáját a *magyar polgárok közt a testvéri érzület felébresztése és gondos ápolása, a felebaráti szeretet* tanúsítása, humánus és igazságos egyenlő elbánás minden magyar állampolgárral szemben, a műveltség-

nek és jellemnek megerősítése s mindenképp a közérkölcök megtisztítása biztosítja.

Beszédét ekként végezte:

A jellemgyengeség, az erkölcstelenség, a faji és vallási gyűlölködés: ezek azon szempontok, melyek ma a közélet kérdéseiben sokszor dominálnak és, amelyeket egyszer végre gyökeresen meg kell szüntetnünk, ha a magyar faj szupremáciáját igazán és őszintén szilárd alapra akarjuk fektetni. Ha ezt megtenni elmulasztjuk, végromlásba döntjük az egész országot. A szabadság, a demokratikus haladás, az osztályuralom megszüntetése, a vallási villongások kiküszöbölése a politikai élet mezejéről; ez erősített meg minden nemzetet, minden országot. (Zajos tetszés.)

Az általános, egyenlő és titkos szavazati jog behozatala a társadalom különböző rétegei között fennálló válaszfalakat le fogja rombolni és jogokat adva a jogtalanoknak, az ország minden polgárát meg fogja erősíteni a hazaszeretben. Meg fog szünni a gyűlölködés, annak helyét a kölcsönös megértés, megbecsülés, a béke fogja felváltani. Az általános szavazati jog magvalósítása létkérdése ennek a nemzetnek, mert csak ez fogja romba dönthetni a korrupció rendszerét, ez fogja megtisztítani egész közéletünket, ez fog öntudatos és céljaink szolgálatában kitartó polgárságot nevelni az országnak, ez fogja a magyar államot igazán demokratikussá tenni és végre elérhetjük azt, hogy lesz itt egy megújodott, szabad és független, igazán megalégedett polgárookra támaszkodó új Magyarország.

Ormos Ede, a szociáldemokrata-párt követje bírálta ezután a választói jog ellenségeit s szólította Barabás Bélát, a választó jog rendületlen hívét. Hol van most? — kérdezte a gyűlés kacagása közt. *Barabás* Marcell és *Bakonyi* Samu, a Reform Klub alelnöke szótoltak ezután nagy tetszés közt. Követte öker dr. *Jaksics* Vazul, a szerbek, dr. *Kisfaludy*, a temesvári függetlenségi párt, dr. *Rottenberger* a lugosi függetlenségi párt, dr. *Agoston* Péter nagyváradi jogakadémiai tanár, dr. *Berényi* Armin (Gyula), *Espersett* János (Makó), *Vertán* Etele (Battonya) üdvözölték a nagygyűlést.

Ezután programmon kívül *Pop* Cs. István szözlött s köszöntötte a függetlenség Justh-pártot.

Mülek Lajos elnök indítványára kimondja végül a közgyűlés, hogy báró *Bánffy* Dezsőt táviratilag üdvözli.

Ezután a közgyűlés gróf *Batthyány* Tivadar gróf benyújtott határozati javaslatot elfogadta és ennek értelmében a Választójog Országos Szövetségének aradi fiókját megalakította.

A gyűlés után vége-hossza nem volt a lelkes tüntetéseknek. Justh Gyulát és képviselőtársait mind végig rendkívüli óvációkban részesítette az aradi közönség egész egyeteme, mert a tüntetésekben nem csak a nép, hanem az intelligencia is részt vett; tanujelül annak, hogy a korszellem intőszavát immár mindenki megérti, a kiváltságos osztály és az ő uszályhordozói kivételével.

Vizsgálat a petíció ügyében.

Az ellenpetíció.

Hatvannyolcadik nap.

Április 29-én még mindig a Szemes-féle párttanyán történekről folyt a vizsgálat. A vallomások az előbbiekhöz hasonlóak; vagyis azt az állítást, hogy Szemesnél törvénytelen etetés-italás történt volna — megcáfolták.

Orbán György, Sztankovits Antal, Parcsetics Czigits István, Mattarits Iván (Vranjin), Pekánovits József, Brkits János, Parcsetics Ferenc (Mijin), majdnem egyértelműleg azt vallották, hogy volt ugyan reggelire paprikás és kevés ital, de dorbézolás nem történt, sőt oly kevés ital volt, hogy sokan a korcsmákba mentek el inni; délután már nem is kaptak semmi italt. Szavazásra nem buzdított senki; nem is volt rá szükség, mert akik ott gyülekeztek, meggyőződésből tartoztak a függetlenségi párthoz.

Makra György vallja, hogy megfordult Szemesnél, de se nem evett, se nem ivott, nem is látott semmit. Nagy Péter, Urusetz János, Sabránszky János nem is voltak Szemesnél. Rell János járt ott, de se nem evett, se nem ivott; látott szállásiakat reggelizni, de délután már nem volt semmi fogyasztani való. Harjung Jakab nem volt Szemesnél, de korcsmája a közel szomszédságban van és Szemesről átjártak a választók ő hozzá inni. Mazur György nem volt Szemesnél.

Hatvankilencedik nap.

Fernbach Károly kihallgatása.

Május 1-én a nap eseménye Fernbach Károly volt főispán kihallgatása volt, aki a Vuits-esetről nyilatkozott. A többi vallomások a Szemes-féle párttanyán történetekre vonatkoztak.

Maglits János, Thum Adolfné, Pekánovits Andrásné, Kürner Ignác, Ugy István, Király Mihály, Bikár Vása Mladen, Pekánovits Gyura — nem volt Szemesnél; az utóbbi pláne Konyovitsra szavazott.

Ugy Istvánné Szemes házában lakik; látta a szállásiakat és kerényieket reggelizni; délután már nem volt semmi. Pekánovits András hasonló vallomást tesz; ő nem evett és nem ivott semmit; sokan mentek át a szomszéd korcsmába inni, mert kevés volt, amit a párttanyán kaptak. Részeg embert nem látott, szavazásra buzdítást nem hallott. Maglits István ugyanazt vallja. Strangarits Mihály csak egy pohár sört kapott; délután már nem volt semmi. Teodorovits Zlatoje csak délután volt a Szemes udvarán, csak kenyerező embereket látott, ital nem volt; buzdítást nem hallott. Hasonló vallomást tesz Bikár Kuzman is. Rell Lajos látta a szállási és vidéki választókat reggelizni; de délután már nem volt ital; többen a szomszéd korcsmába mentek inni. Friebert Mihály látta a paprikást főzni és látott két kis hordó sört, abból egy pohárral ő is kapott; délután már nem volt ital. Buzdítást nem hallott.

Sztrilich Zsigmond a választás napján a pártkörben történetekről nyilatkozik. A választók délfelé kaptak egy kis ellátást, de szavazásra senki se buzdította őket. Ivás délután nem volt; részeg embert nem látott; az egész ellátás mindössze 600 koronába került.

Fernbach Károly volt főispán a Vuits-féle állítólagos vesztegetésről nyilatkozik. Az egész dologról semmit sem tud; nem is hiszi, hogy megtörtént volna.

Hetvenedik nap.

Május 2-án a függetlenségi pártkörben, továbbá a Bocsa Mátyás, Matzitz Gusztáv és Gruits Trifun korcsmájában állítólag történt etetés-itatás volt kérdés alatt.

Beretics Antal, Sebő Mihály, Lukács Ágoston, Orehoja Ernő, Nagy János vallják, hogy láttak a körben embereket enni-inni, némelyik a tanúk közül maga is ivott egy-két pohár bort vagy sört, de csak egyszerű ellátás volt, lakmározás nem történt, sem szavazásra buzdítás.

Mayer Nándor vallja, hogy a vidéki és szállási választók részére volt a körben csekély ellátás, de lakmározás nem történt; délután látott egy-két részeg embert, de azok már leszavaztak és ittasan mentek a körbe. Az egész ellátás nem lépte túl a törvény által megengedett korlátokat.

Edl Nándor, Stebler Károly, Benya György nem volt sehol. Bayer Pál megfordult a körben, de nem fogyasztott és nem látott semmit. Erdélyi Károly hasonló vallomást tett.

Bocsa Mátyás korcsmáros vallja, hogy nála a választáskor senki ingyen bort és ételt nem kapott. Matzitz Gusztáv korcsmáros ugyanezt vallja; aki nála megfordult, az fizetett az elfogyasztottakért. Gruits Trifun korcsmáros szintén így nyilatkozik, azzal az eltéréssel, hogy szavazás után voltak nála választók ellátási utalvánnyal; de ez utalványok összértéke nem volt több 40 koronánál.

Hetvenegyedik nap.

Május 3-án a függetlenségi és 48-as pártkörben a választás napján állítólag végbement etetés itatás és dorbézolásra vonatkozó kihallgatások történtek meg, a semminél is kevesebb eredménnyel.

Knézy József nem volt a körben. Kalcsán Mihály, Tallós Péter, Pimpi Károly, Hajósevit István, Tallós András, Csapanda Antal, Fuderer Antal, Klaszovác Mihály, Szternagy Fábán, Kulits József, Klein Mihály többnyire egyértelműen vallják, hogy a pártkörben volt némi enni-innivaló, ők is ettek és ittak egy keveset, de dorbézolás és szavazásra buzdítás nem történt, csupán a legszükségesebb ellátás; az is némelyikre nézve a szavazás után; egyébként mindnyájan meggyőződésből szavaztak.

Timpauer Ferenc evés-ivást nem is látott, sem részeg embert; buzdítást nem hallott. Ámon Béla nem evett, nem ivott, néhány embert látott enni, buzdítást nem hallott; részeg ember nem volt. Potankó Károly hasonló vallomást tett; valamint Szabó Géza is, úgyszintén Papp Mihály. Vörös Lajos és Jelasits Lázár a maguk pénzére reggeliztek.

HIREK.

Zomboriak üdvözlötte Justh Gyulához.

A választójogi reform érdekében vasárnap Aradon tartott népgyűlés alkalmából a *Zombori Függetlenségi és 48-as párt*, valamint a *Választójogi Szövetség Zombori Fiókja* üdvözlő táviratot küldött Aradra Justh Gyulához, az országos függetlenségi és 48-as párt elnökéhez és az aradi nagygyűléshez. A zombori függetlenségi és 48-as párt üdvözlő távirata így hangzik:

„A zombori függetlenségi és 48-as párt lelkesen üdvözlöi vezérét és a nagygyűlést a mai zászlóbontás alkalmából. A népjogokért folyó küzdelemhez följajánljuk odaadó támogatásunkat. A remélhető viszontlátásra Zomborban í *Mérő Ignác*, elnök.”

A Választójogi Szövetség zombori fiókja a következőket távolította:

„A mai zászlóbontás alkalmából üdvözljük a nagygyűlést és bejelentve csatlakozásunkat, egyúttal följajánljuk legteljesebb támogatásunkat is. A népjogokért, a szociális haladásért, a nemzeti kultúra jegyében *előre!* A *Választójogi Szövetség zombori fiókja*”

Miniszteri elismerés egy zombori egyeletnek. Zichy János gróf vallás- és közoktatási miniszter a következő elismerő levelet intézte a Zombori Napközi Otthon Egyesülethez: „Bertolinó Sándorné úrihölgy öngagsága, a Zombori Napközi Otthon Egyesület elnökének, Zombor. Bácsbodrog vármegye kir. tanfelügyelőségének folyó évi január hó 21-én 496. sz. a. kelt jelentéséből örömmel értesültem, hogy a Nagyságod elnöklete alatt álló egyesület a zombori elemi népiskolákat látogató szegény tanulókat ebéddel látja el és részükre a déli iskolai szünetekben meleg helyiségről gondoskodik. Örömmre szolgál az egyesületnek a népoktatás érdekében tanusított ezen nagylelkű hazafias

áldozatkészségeit őszinte elismerésemet és köszönetemet nyilvánítani. Budapest, 1911 évi február hó 10-én. — Zichy.”

Halálozás. Mint mély részvétellel értesülünk, ifj. Heidhoffer Róbert kereskedő, a függetlenségi és 48-as párt hű tagja május 2-án, életének 36 ik évében hirtelen elhunyt. A temetés május 4-én, délelőt 11 órakor, a rekvizem pedig május 5 én meg végbe.

Hogy készült a választási névjegyzék?

Érdekes és jellemző adatot közöltek velünk arra nézve, hogy milyen alapos és lelkiismeretes munkát végzett a képviselő választók összeírásával megbízott köldöttség. A többek között például kihagyták a névjegyzékből dr. Vikor törvényszéki jegyzőt, azzal az indokolással, hogy elköltözött Zomborból. Eltekintve attól, hogy az elköltözés nem ok a névjegyzékből való kihagyásra, ez a kihagyás már csak azért is abszurdum mert dr. Vikor most is Zomborban lakik és nagy meglepetésére csak az összeíró köldöttség értesítéséből tudta meg, hogy ő már nincs itt; holott eszeágában sincs elköltözni; amit tudnia kellett a tisztelt hatóságnak is mert egész ártatlan képpel a dr. Vikor zombori lakására kézbesítették a tudósítást, amely magában foglalta az elköltözésről szóló mesét. Így készül a választásilisza Zombor városában. Erre a ritka leleményességre igazán patentet kérhetne a derék összeíró köldöttség.

Kongregacionalista ifjak felavatása. A főgimnáziumi ifjak kongregációja ünnepélyes tagfelavatást rendez vasárnap reggel 8 órakor a zombori karmelita templomban. A felavatás szertartást, fényes segédlettel dr. Steéc György kalocsai kanonok végzi s ugyanakkor ünnepi beszédet is tart.

A központi választmány ülése. Az országos képviselő választási ügyek intézésére hivatott városi központi választmány május 3-án, szerdán délután 3 órakor ülést tartott, amelyen megállapította az országos képviselő választók kiigazított névjegyzékét.

Az országgyűlési képviselő választók ideiglenes névjegyzéke elkészült. Összesen 3374 választót vettek föl. Tavalay volt 3463. Az idén tehát 88-al kevesebb van. Városrészenként így oszlanak meg: Belváros 339, Felsőváros 589, Bánát 799, Cservenka 840, Szelencse 807.

A vármegyei történelmi tarsulat vasárnap délelőt a vármegyeházánál választmányi ülést tart. Tárgy: A közgyűlés előkészítése.

Pályarati felhívás a Falcione ösztöndíjra. Zombor szab. kir. város tanácsa a Falcione Gyula-féle ösztöndíj alapítványánál üreseedésben levő évi 1200 koronával javadalmazott egy ösztöndíjas helyre pályázatot hirdet. Ezen ösztöndíj alnyeréseért zombori születésű vagy illetőségű, szegény, magyar, német vagy bunyevác ajkú, nem nemes származású, r. kath. vagy protestáns vallású oly ifjak pályázhatnak, kik valamely hazai fő- vagy algimnáziumban, fő- vagy alreáltanodában, felsőbb és alsóbb fokú kereskedelmi, hazai tudományos egyetemen, műegyetemen, jogakadémiában, országos mintarajztanodában vagy bármely magasabb fokú hazai, de mindenkor magyar szellemű tanintézetben folytatják tanulmányaikat. — Az ösztöndíj csak kiváló tehetségű, szorgalmú és előmenetelű, éptestű és egészséges, kifogástalan erkölcsű tanulóknak adományozható és pedig oly megjegyzéssel, hogy az alsóbb fokú tanintézetek, illetve osztályok látogatóival szemben hasonszorgalom, tehetség és előmenetel igazolása esetén mindig a magasabb intézetet, illetve osztályt látogatók részesíttetnek az ösztöndíjban. A néhai Falcione Gyula rokonságából származó ifjak hasonminősítvény fenforgása esetén a többi pályázókkal szemben elsőbbségben részesülnek. A pályázni szándékozők tehát felhi-

aatnak, hogy 1. születésüket tárgyzó anyakönyvi kivonat; 2. illetőségüket és kifogástalan erkölcsi viseletüket igazoló hatósági bizonylat; 3. nem nemes származásukat igazoló hatósági bizonylat; 4. saját, illetve szüleinek vagyoni viszonyait igazoló hatósági bizonylat; 5. egészségüket és testi épségüket igazoló tisztí orvosi bizonylat és 6. az illető tanintézet tényleges látogatását és előmenetelüket igazoló tanodai (egyetemi) bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket a városi tanácshoz *folyó évi május hó 31-éig* bezárólag annál is inkább nyujtsák be, mert az elkésletten beadott vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vételét nem fogják.

A közönség figyelmébe.

A Magyar Nemzeti Múzeum Igazgatósága ezúton is felkéri a nagyközönséget, hogy a vidéken országsherte divó husvétii és pünkösztii népszokásokhoz füződő tárgyaknak a múzeum részére való megszerzésében legyen segítségere. Népeletünk rohamosan halad az elszintelenedés felé, minden nap egy-egy szép régi szokást vált fel az új, egy-egy régi népeleti tárgyunk kerül a lomok közé vagy a tűzbe. Hazánk önműveltségének megismertetéséhez járul mindenki egy-egy olykor nagyon is fontos adattal, aki ezen tárgyakat megmenti s a legilletékesebb helyre a *M. N. Múzeum Néprajzi Osztályának* megküldi. Ilyen tárgyak például karácsonykor a betlehemes templomok, bábok, álarok, süvegek, ruhák, láncos botok, hangszerek, kalácsok, a regölés szerszámai és kosztümjei, aprószentek napján használt korbácsok, kereplők, újévi szokásokhoz füződő tárgyak, háromkirály napján használt álarok, süvegek, ruhák, kardok, stb. Vizkereszt, gyertyaszentelő napi tárgyak. Balázsjáráskor használt páros szentelt gyertyák, farsangi álarok, ruhák, busójárás, és szerszámai. Husvétii kereplők, himes tojások. Eljegyzési és lakodalmi tárgyak; u. m. jegykenő, jegyajándékok, vőfélybotok, lakodalmi zászlók, vőlegénybotok, vőlegényi és menyasszonyi ködmönök, menyasszonyi koszorúk, párták. Mindenféle népszokást ábrázoló fénykép stb. stb.

Kérjük tehát a művelt közönséget, kik kérésünket kellőképen méltányolni tudják, hogy az itt felsorolt tárgyakat, esetleg a fel nem soroltakat is, Múzeumunk részére ajándékuil, esetleg csekély díjért szerezzék be s a M. Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztálya (Budapest, Városliget. Iparcsarnok) részére portómentesen küldje be. Gyűjtésünket kiterjesztjük hazánk egész területére s az összes nemzetiségekre is. A Néprajzi Osztály készséggel megküldi az összes érdeklődőknek Magyarország néprajzi felkutatására szerkesztett kérdőívét, ha az illető levelező-lapon hozzáfordul.

Felelős szerkesztő: PINTER GYULA.

HIRDETÉSEK.

Képviselő kerestetik.

Előkelő budapesti kávé import és export cég keres a helyi és vidéki vevők látogatására

elsőrangú képviselőt!

Részletes ajánlatok, referenciák feladásával, csakis megbízható és bevezetett szakemberektől Hofmann, Budapest, Krisztina-körút 97. címre küldendők.

Pezsgő élet

az újvidéki városi ártezi jódos fürdőben. Az újvidéki városi jódos fürdőben, amelynek nagy híret messze vidéken hálálkodva emlegeti a sok ezere tehető meggyógyult beteg, az idén a modern hygienia legújabb vívmányaival kibővítve, pazar ujitásokkal teljesen felvértezve néz az idei fényesnek ígérkező fővadja elé. Az újvidéki jódosfürdő kitűnőségét és kiváló gyógyhatását mi sem bizonyítja jobban, mint a számtalan márvány emléktábla, amely a fürdő előcsarnokában, a forrásnál van elhelyezve és amelyeket meggyógyultak készítették el. A fürdő díszes prospektusa, amelyet minden érdeklődő díjtalanul és azonnal kap, hű tükre a fürdő rendkívüli szépségének és tökéletes gyógyító hatásának.

Megnyitás!

Alulírott mély tisztelettel van szerencsém a nagyrédmű közönség becses tudomására adni, hogy a régi jó hírneves gyógyvízzel bíró

„Falcione“-gőzfürdőt

bérbe vettem, és mint 15 éves gőzfürdő és vizgyógymester saját vezetésem alatt fogom vezetni, úgymint:

Felfürdők flotérozással és zuhannyal, modern kádfürdők.

Május hó 1-étől reggel 5 órától este 7 óráig nyitva.

Uraknak: naponta reggel 5 órától déli 12 óráig.

Hölgyeknek: naponta délután 2 órától esti 6 óráig; — szerdán reggel 9 órától esti 6 óráig.

Egyletek jutányosan szerezhetik be a fürdőjegyet a fürdőbérletnél, I. emeleti lakásán, a fürdőben.

Esti 6 órától 7 óráig zuhanyfürdő 40 fillérért mindennap kapható.

A n. é. közönség kegyes pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel:

Horváth Béla,

55-3-2 a Falcione-fürdő új bérletje.

A már megváltott jegyek csak május hó 1-éig érvényesek.

Ha célt akarunk érni:

HIRDESSÜNK A

Bácsmezei Függelenség

című politikai lapban.

Hirdetések felvételnek

A KIADÓHIVATALBAN:

Erzsébet-körút 13. szám alatt, valamint:

KOLLÁR JÓZSEF

könyv- és papírkereskedésében

ZOMBORBAN.

Nyomatott Kollár József könyvnyomdájában Zomborban.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GŐZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig d. u. fél 2-től 6 ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak minden nap — vasárnap délután kivételével — használhatják. 49-4

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

Fenyvesi Sarolta

fűzőkészítő Bajáról
május 4. és 5-én Zomborban lesz. — Mélyen tisztelt vevőit, kívánságukra lakásukon felkeresi megrendelés felvétele végett; eziránt szíves intézkedést címére Bajára, vagy Hirth János úr címére Zomborba kér.

Kollár József

könyvkereskedésében, könyvnyomdájában és könyvkötészetében
tanoncok fizetéssel
azonnal felvételnek.

15 perc 15

alatt száradó

PADLÓ-LAK.

Házi festék, eső nem mossa le.

Kapható: 6-4

ifj. Heindlhofer R.

fűszerkereskedésében Zombor.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonkénti elérhető jövedelem 300—600 K.

Hecht Bankház Részv.-Társ.
BUDAPEST, Ferencziek tere 6.

89-4 62